

Sajtóközlemény
2019. április 2.

Mennyiségi intézkedések, minőségi kihívások – Itt a 2018-as Gyermekjogi jelentés Magyarország helyzetéről

Mit jelentett a családok éve a gyerekeknek? A kórházak, védőnők, óvodák, iskolák is felkészültek arra, hogy több gyerek szülessen? Igaz, hogy minden 10. magyar gyerek külföldön születik? Melyik részén él az országnak az a 60.000 gyerek, aki nem jut megfelelő egészségügyi ellátáshoz? Miért a magyar kamaszok isznak a legtöbbet Európában? Mire elég, ha csak a GDP 3,8%-át költjük az oktatásra? Miért tüntettek a diákok? Miért a 15–19 éves lányok körében nő a legnagyobb arányban a terhességek száma? Milyen pozitív változásokat hozott az új Büntető Eljárásjogi Törvény a gyerekek számára? Mikor vesszük komolyan a Nemzeti alaptanterv gyerekek egészségét veszélyeztető túlterhelését?

Ha gyermekjogokról beszélünk, akkor mindig a gyerek szükségletéről és legfőbb érdekéről beszélünk. Ezért is értelmezhetőek a gyermekjogok világnézeti s nem politikai vagy ideológiai kérdésként. Ebben segít a 2018-as évről szóló Gyermekjogi jelentés is: meglátni az élet legkülönbözőbb területein, hogy mi szolgálja a gyerekek javát most és a jövőben.

2018 a családok éve volt, meghatározó volt a „család-kommunikáció”, emelkedett a családi adókedvezmény, bővült a gyed extra, változtak a támogatások szabályai, új bölcsődetípusokat vezettek be – csak néhány a fontosabb intézkedésekből. Általánosságban elmondható, hogy **vannak olyan családok és gyerekcsoportok, akik kedvezményezettjei a bővülő támogatási rendszernek, de vannak olyanok, akik „láthatatlanok” maradtak.** A szegénységben élő vagy munkanélküli családok gyerekei, a pszichiátriai kezelést igénylő vagy tartósan beteg gyerekek, a tanulási nehézségekkel küzdő vagy speciális nevelési igényűek, a bántalmazás áldozatává váltak, a lakcím nélküliek 2018-ban is olyan tagjai voltak a mintegy 1,8 milliós 0–18 éves gyerekközösségnek, akik kapcsán felmerülhetett: vajon mennyit éreztek a pozitív intézkedésekből?

A „családok éve” nemcsak arról szólt, hogy mennyi pénzt és hol költ el az állam, elindult egy **nyilvános vita is arról, hogy egyáltalán mi a család.** Férfi és nő házassága jelenti a családot, vagy lehetnek más törvényes és támogatandó „megoldások” is? Mi a helyzet Magyarországon az elvált szülőkkel? Hogyan működik az örökbefogadás? Milyen „szülő” az állam? Hogyan gondoskodik a családjukon kívül, állami gondoskodásban nevelkedő gyerekekről?

Bár itthon sok volt a vita a család és a szülők szerepei körül is, a Gyermekjogi Egyezmény egyértelműen fogalmaz: **„a férfiakat és a nőket közös felelősség terheli gyerekeik felnevelésében és fejlődésük biztosításában”** – az anyaságról nem lehet úgy beszélni, hogy ne lenne dolgunk az apaság kérdésével is. Ami magával hoz olyan témákat is, mint például a családalapítás, hogy **a gyermekvállalás csak az egyén szintjén dől-e el, és hogy van-e helye az államnak a hálósobában.**

A gyerekekről való felelős gondoskodás nemcsak „mennyiségi”, hanem „minőségi” kérdés is. **A gyerekeknek nem elég megszületni, arra is szükség van, hogy a szülésektől a gyerekorvosokon át a tanárokig megfelelő számú szakember és elég jó minőségű intézmény legyen elérhető a gyerekek és családjaik számára.** Miként arra is szükség van, hogy ne csak a gond nélküli terhességekre, a tudatos családtervezésre és a „problémamentes” gyerekekre legyenek felkészülve az ellátórendszerek, hanem azokra a helyzetekre is, amelyek távol esnek az ideálistól. Ezért is gond, hogy az olyan témákat, amelyek a családi élet negatív oldalát jelentik, még mindig inkább „lehasítani”, mint megoldani próbáljuk. **A családokról beszéltünk 2018-ban, a családon belüli erőszakról és az**

Isztambuli Egyezmény ratifikálásáról vagy a gyermekbántalmazásokról viszont nem. Mintha ezek a jelenségek nem is léteznének.

Hogy segít-e a gyerekek ügyén és a gyerekek jogainak érvényesülésében a családok éve vagy az, hogy a politikai aréna és a közbeszéd fősodrába került a családok és a gyermekvállalás kérdése, nehéz lenne most, ilyen rövid távolságból megmondani. Kérdés, hogy mi az ára ennek az átpolitizáltságnak, ahogy az is, hogy ha folytatódik a családok éve, akkor lesz-e esély arra, hogy a fősodorból 2018-ban kieső gyerekek is kellő figyelmet és támogatást kapjanak. Ha ugyanis ez nem történik meg, akkor egészen mást jelent az a 2018-as EMMI kampány, ami a gyermekvállalás szépségeire úgy hívta fel a figyelmet, hogy az „életre szóló kaland”. **Ha nincs elég férőhely a bölcsődékben, ha közel 3000 betöltetlen tanári állás van, ha nem lehet babakocsival tömegközlekedni, ha bármilyen speciális igénye vagy betegsége van a gyerekeknek, annak kielégítésére nincs vagy erősen korlátozott kapacitású az állami ellátórendszer, akkor tényleg csak kalandvágyból fognak belevágni a fiatalok a szülőségbe.** Ez pedig biztosan nem szolgálja egyetlen gyerek érdekét sem.

A 2018. évi Gyermekjogi jelentést a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány szakmai csapata állította össze, de egyes részek megírásához más szervezeteknél dolgozó szakembereket közvetlenül is bevontunk. A jelentés első változatát az egyes cikkelyekhez kapcsolódóan komoly szakmai tapasztalattal és tudással rendelkező szakemberek véleményezték és lektorálták.

A korábbi tapasztalatok alapján idén is készültünk arra, hogy a jogszabályi környezet folyamatos változását nem lesz könnyű lekövetni – ahogyan az is mindig komoly feladat, hogy a széles nyilvánosság elé nem kerülő kutatási anyagokat is megismerjük. A már ismert nehézségek mellé azonban a 2018-as évre vonatkozóan egy **minden eddiginél nagyobb problémával is szembesültünk: ez a statisztikai adatok, számok és az intézményrendszerekre vonatkozó adatok, valamint a központi kimutatások hozzáférhetetlensége és az adatok bizonytalansága.**

A jelentés az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága által 2014-ben Magyarország számára megfogalmazott Záró észrevételek struktúráját követi (a fejezetek betűjelei is ehhez igazodnak). Az anyag reagál az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága által megfogalmazott észrevételekre és kérdésekre ([angol](#) és [magyar](#) nyelven is elérhető), valamint készül egy gyerekeknek szóló változat a 18 éven aluliak számára is – hiszen ez a munka leginkább róluk, nekik szól.

[A jelentéssel kapcsolatos minden anyag ezen a linken elérhető a weboldalon!](#)

Kapcsolat: Méth Barbara, barbara.meth@hintalovon.hu, +36 30 948 5123

Kérjük a témát feldolgozó újságírókat, hogy írásuk, tudósításuk illusztrálásaként ne használják fel azokat a korábban már nyilvánosságra került felvételeket, amelyek gyermekjogokat sértő módon jelenítik meg a kiskorúakat.

A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány küldetése a Magyarországon élő gyerekek jogainak érvényesítése és támogatása. Célja, hogy a felnőtt társadalom minél szélesebb körben vállaljon felelősséget, és tegyen a gyerekek kiegyensúlyozott fejlődéséért.

www.hintalovon.hu, www.facebook.com/hintalovon